EUROPEAN UNION AGENCY FOR ASYLUM

هۆڵەندی

چیت دەوێت بزانیت کاتێک دووبارە داوای پەنابەری بکەیت سەبارەت بە ڕێکاری پەنابەری یەکێتی ئەوروپا(داواکاری پاشکۆ)

KURDISH (SORANI)

تۆ ئێستا لە هۆڵەندی، کە وولاتێکی یەکێتی ئەوروپا.
وولاتەکانی یەکێتی ئەوروپا ئەمانەن:

27 وولاتی ئەندامی یەکیتی ئەوروپا (EU): نەمسا، بەلجیکا، بولگاریا، کرواتیا، قبرص، چیک، دانمارک، ئیستۆنیا، فنلاند، فەرەنسا، ئەڵمانیا، یۆنان، هەنگاریا، ئیتاڵیا، لاتیڤیا، لیتوانیا، لوکسمبورگ، ماڵتا، هۆڵەندا، پۆڵەندا، پورتوگاڵ، کۆماری ئێرلەندا، رۆمانیا، سلۆڤاکیا، سلۆڤینیا، ئیسپانیا، سوید و

4 وولاتی دیکە: ئایسلاند، لێختنشتاین، نەرویج و سویسرا

ناوەڕۆک

پاراستنی نێودەوڵەتەی (پەنابەری) چییە؟ 3

ڕێکارەکانی پەنابەری چیە؟ 4

- ڕێکاری سنووری پەنابەری چییە؟ 6
- چەندێک دەخایەنێت؟ 7
- کەی و لەکوێ تۆمارکردن و پرۆسەی ناردنی داواکارێکەت دێتە جێبەجێ کردن؟ 8
- چی ڕوودەدات لە کاتی تۆمارکردن و پرۆسەی ناردنی داواکارێکە؟ 9
- ئەو ڕێکارە چیە ئەگەر هاتیت لەگەڵ منداڵێکدا یان کەسێکی پێگەیشتووی سەربەخۆ؟ 12
- چ وولاتێک پیاچوونەوە بۆ داواکارییەکەت ئەکات؟ 13
- چۆن داواکارێکەت پیاچوونەوەی بۆ ئەکرێت؟ 14
- چۆن ئەو بڕیارەی لەسەر داواکاری پاراستنی نیودەوڵەتێکەتە وەردەگریت ؟ 17

مافەکانت چین؟ 18

ئەرکەکانت چین؟ 22

ئەۆ دەرئەنجامانە چین کە توشت دەبێت ئەگەر ئەرکەکانت جێبەجێ نەکرێن؟ 26

چۆن دەسەڵاتداران ڕەچاوی پێداویستیە تایبەتەکان دەکەن؟ 28

چی دەبێت ئەگەر بتەوێت بگەڕێیتەوە وولاتی خۆت؟ 29

پاراستنی نێودەوڵەتی چیە؟

دەکرێت پاراستنی نێودەوڵەتیت پێویست بێت ئەگەر نەتوانی بگەڕێیتەوە وڵاتەکەت لە ترسی چەوسانەوە و یان تووشی مەترسی ڕاستەقینە و ئازاردانی گەورە ببیت. ئەمە ئەوە دەگەیەنێت، بۆ نموونە، کە ژیانت و ئازادیت لە مەترسیدا بێت و دەسەڵاتدارانی وڵاتەکەت ناتپارێزێت لەو مەترسیەی کە تووشت دەبێت.

مافی خۆتە کە داواکاری پاراستنی نێودەوڵەتی پێشکەش بکەیت.

لە ئەوروپا، دەکرێت پاراستنی نێودەوڵەتی چەند شێوازێک وەربگرێت: **باری پەنابەری** یان **پاراستنی لاوەکی**.

هەروەها پاراستنی نێودەوڵەتی پێی دەڵێن پەنابەری.

ڕێکارەکانی پەنابەری چین؟

لە ماوەی ڕێکاری پەنابەریدا، دەسەڵاتدارەکان هەڵسەنگاندن دەکەن ئەگەر پاراستنی نێودەوڵەتیت پێویست بێت و، ئەگەر وابوو، چ جۆرە پاراستنێک شیاوە بۆ تۆ. لە ڕێکارەکەدا دەرفەتی دەرخستنی هەموو هۆکارەکانت دەبێت کە بۆ ماڵ و ووڵاتی ڕەسەنت جێهێشتووە. ئاگاداری ئەفسەرەکان بکەرەوە بە ڕاشکاوی لەسەر ئەو هۆکارانەی بووە هۆی جێهێشتنی ووڵاتەکەت.

بە داواکردنی پاراستنی نێودەوڵەتی، تۆ بە پەنا خواز دادەنرێیت.

هەر زانیاریەک بڵاوی دەکەیتەوە لەگەڵ دەسەڵاتداراندا بە نهێنی دەپارێزرێت. ئەم زانیاریە هەرگیز بڵاوناکرێتەوە لەگەڵ ئەو کەسانەی تۆ داوای پاراستنیان لێ دەکەیت.

ڕێکاری پەنابەرێکە ئەم هەنگاوانەی لای خوارەوە دەگرێتەوە.

ڕێکاری سنووری پەنابەری چییە؟

ڕێکاری سنووری پەنابەری بە واتای ئەوە دێت کە لە ماوەی پشکنینی داواکاریەکەت:

- دەبێت لە شوێنێکی دیاریکراوی دەستنیشانکراودا بمێنیتەوە و
- ڕێگەت پێ نادرێت داخڵی ناوچەی هۆڵەندی ببیتەوە بەبێ ڕەزامەندێتی.

ئەگەر لەگەڵ خێزانەکەتدا هاتیت، لەوانەیە شوێنی نیشتەجێبوونت بدرێتێ لەگەڵ ئەندامە نزیکەکانی خێزانت (ژنت، هاوسەرت، منداڵی بچووک و منداڵی پێگەیشتووی سەربەخۆ).

ڕێکاری سنووری پەنابەری لەوانەیە لە یەکێک لەم بارودۆخانەی لای خوارەوە جێبەجێبکرێت:

- بەشێوەیەکی نارێک هاتوویت و داوای پاراستنی نێودەوڵەتیت کردووە لە خاڵی تێپەڕاندنی سنوور یان لە زۆنی ترانزێت.

- تۆ بە شێوەیەکی نارێک سنوورەکەت تێپەڕاندووە.

- تۆ لە دەریادا ڕزگار کرایت.

- تۆ شوێنی خۆت گۆڕیبوو لێرە لە وڵاتێکی تری یەکێتی ئەوروپا.

رێکاری سنووری پەنابەری جێبەجێدەکرێت بۆ هەندێ هۆکار، بۆ نموونە، ئەگەر:

- بە ئەنقەست زانیاری یان دۆکیومێنتی هەڵەت پێشکەش کردووە، زانیاری یان دۆکیومێنتی پەیوەندیدارت ڕاگرتووە سەبارەت بە پێناست یان ڕەگەزنامەت، یان پێناسەیەکت یان دۆکیومێنتی گەشتت دڕاندووە، یان
- مەترسی سەلامەتی و ئاسایشت دروست کردووە، یان
- خەڵکانی وولاتی خۆت کە داواکاریان پێشکەش کردووە بۆ پاراستنی نێودەوڵەتی لە مەترسی چەوساندنەوەو یان ئازاردانی جدی دا نەبن.

دەتوانیت پرسیار لە دەسەڵاتداران بکەیت بۆ ڕێکاری سنووری پەنابەری لە کەیسی تۆدا جێبەجێکراوە.

چەندێک دەخایەنێت؟

ڕێکاری سنووری پەنابەری12 هەفتە دەخایەنێت لەو ڕۆژەی داواکارێکە تۆماردەکرێت. ئەگەر گوازرایتەوە وولاتێکی تری یەکێتی ئەوروپا، لەوانەیە ڕێکارەکە 16 هەفتە بخایەنێت.

ئەگەر بڕیارەکە لەو ماوەیەدا وەرنەگریت، ئەوە ڕێگەت پێدەدرێت بچیتە ناوچەکەو بە ئازادانە جم و جۆڵ بکەیت، لەگەڵ ئەوەی کە بڕیارەکەت وەرنەگرتبێت لە ماوەی 12 یان 16 هەفتەدا.

لە حاڵەتی تایبەتی، لەوانەیە هێشتا ڕێگەت پێ نەدرێت بچیتە ناوچەکەو بە ئازادانە جم و جۆڵ بکەیت، لەگەڵ ئەوەی کە بڕیارەکەت وەرنەگرتبێت لە ماوەی 12 یان 16 هەفتەدا. دەسەڵأتداران ئاگادارت دەکەنەوە و ڕوون کردنەوەی زیاتر دەدەنێ ئەگەرئەم حاڵەتە تایبەتە تۆ بگرێتەوە.

کەی و لە کوێ تۆمارکردنەکەو ناردنی داواکاریەکە ڕوودەدەن؟

هەر کە داوات لە دەسەڵاتداران کرد بۆ پاراستنی نێودەوڵەتی، داواکاریەکەت تۆماردەکرێت و دەنێردرێت لە هەمان ڕۆژو هەمان شوێن دا. تۆماردەکرێت و دەنێردرێت لە لایەن یانەی پۆلیسی شاهانە(KMar).

زۆر گرنگە ناردنی داواکاریەکەت تەواو بکەیت. ئەگەر شکستت هێنا لە تەواو کردنی داواکاریەکە، داواکاریەکەت پوچەڵ دەبێتەوە، مەگەر هۆکاری ئەو شکستیە لە ژێر کۆنترۆڵی خۆتدا نەبێت. ئەمە بە مانای ئەوە دێت کە پێگەی خۆت وەک داواکار، مافی یارمەتی و خزمەتگوزارێکان و مافی مانەوەت لەم وولاتەدا لەدەست دەدەیت.

چی ڕوودەدات لە ماوەی تۆمارکردن و ناردنی داواکارییەکە؟

پەنجە مۆرت لێ وەردەگیرێت.

وێنەت دەگیرێت.

داوات لێدەکرێت کە هەموو پێناسەکانت پێشکەش بکەیت، دۆکیومێنتی گەشت کردن و هەر دۆکیومێنتێکی پەیوەندیداری تر.

داوات لێ دەکرێت ووردەکارێیە تایبەتەکانتمان پێ بدەیت.
هەروەها داوات لێ دەکرێت سەبارەت بە هەر ئەندامێکی خێزانت کە لەم وولاتەدا نیبشتەجێن یان وولاتێکی تری یەکێتی ئەوروپا.

بۆ نموونە پرسیارت لێدەکرێت دەربارەی وڵاتی ڕەسەن و گەشتەکەت بۆ هۆڵەندا.

داوات لێ دەکرێت ووردەکاری پەیوەندیکردنت (ژمارەی تەلەفۆن و ئیمەیڵت)بدەیت.

لەوانەیە خۆت و کەل و پەلەکانت بگەڕێین. کەل و پەلی تایبەتی خۆت بە موڵکی خۆت دەمێنێتەوە و دەگەڕینرێتەوە بۆ خۆت، جگە لە هەندێ شت کە بە مەترسیداردادەنرێت.

لەوانەیە پشکنینی پزیشکی ئەنجام بدەیت.

داوات لێ دەکرێت کە هەموو زانیارێکان و دۆکیومێنتە بەردەستەکان پێشکەش بکەیت بۆ پاڵپشتی کردنی داواکارێکەت. ئەمە ئەو زانیاری و دۆکیومێنتانە دەگرێتەوە سەبارەت بە:

- وولاتی خۆت و هەموو ئەو وولاتانەی کە تیایاندا ژیاویت.
- ئەو هۆکارانەی وایان کرد وولأتەکەت جیبهێلیت و بۆ ناتەوێت بگەرێیتەوە بۆی.
- زانیاری لەسەر ئەسڵی خۆت و خێزانت.
- ووردەکارێکانی گەشتەکەت بۆ ئەوروپا و لە ناو ئەوروپا
- هەر داواکاریەکی پێشوو بۆ پاراستنی نێودەوڵەتی.

رێکخستنی ئەم هەنگاوانە دەکرێت جیاواز بێت بەڵام هەموو داواکاران بەهەمان شێوە مامەڵەیان لەگەڵ دەکرێت. داتا کۆکراوەکان بە شێوەیەکی سەلامەت هەڵدەگیرێت لە داتا بەیسە نێودەوڵەتییەکان و داتا بەیسی ئەوروپاشدا.

ئەرکی سەر شانتەو بۆ ئەو پەڕی بەرژەوەندی خۆتە کە ڕاستی بڵێیت و هاوکاری بکەیت لەگەڵ دەسەڵاتداراندا.

ئەو ڕێکارو ڕێو شوێنانە چین ئەگەر هاتیت بە منداڵەوە یان بە کەسێکە پێگەیشتووی سەربەخۆوە؟

ئەگەر هاتیت بە:

- منداڵەکانت ژێر تەمەنی 18 ساڵن، یان
- منداڵانی ژێر تەمەنی 18 ساڵی کە بە شێوەیەکی یاسایی خۆت بەرپرسیاریت لێیان.

پێویستە ئەوانیش داواکاری پێشەکەش بکەن بۆ پاراستنی نێودەوڵەتی. دەبێت منداڵان لەگەڵ خۆتدا بچن بۆ لای دەسەڵاتداران.

ئەگەر منداڵەکانت 18 ساڵ بوون یان زیاتر، ئەوە دەبێت خۆیان داواکارییەکانیان بنێرن.

ئەگەر لێپرسراوی کەسێک بوویت کە تەمەنی 18 ساڵ بوو یان زیاتر و کەم ئەندامێتی هەبوو کە ڕێگر بێت لە بڕیارداندا، ڕەنگە خۆت داواکارییەکانیان بۆ پێشکەش بکەیت بۆ پاراستنی نێودەوڵەتی و هەروەها ناردنی داواکارییەکانیش لە بری ئەوان.

ئەو کەسە دەبێت لەگەڵتدا بێت لە کاتی ناردنی داواکارییەکانیان.

چ وولاتێک داواکارییەکەت دەپشکنێت؟

گەرەنتی ئەوەت هەیە کە وولاتی یەکێتی پشکنینی داواکارێکەت دەکات بۆ پاراستنی نێودەولەتی. خۆت ناتوانیت وولاتەکە هەلبژێریت.

دەسەلاتداران پابەندن بە ڕێکارێکەوە بۆ بڕیاردان لەسەر ئەوەی چ وولاتێکی یەکێتی ئەورووپا لێپرسراوە لە داواکارییەکەت بۆ پاراستنی نێودەولەتی. ئەمە پێی دەلێن ڕێکاری دیاریکردنی لێپرسراوێتی.

بۆ ئەم ئامانجە، پێویستە بە دەسەلاتداران ئەمانەی لای خوارەوە بلێیت.

- ئەگەر ئەندامێکی خێزانت هەبێت لە وولاتێکی تری یەکێتی ئەوروپا.
- ئەگەر وولاتێکی تری یەکێتی ئەوروپا ڤیزای پێ دابیت یان دۆکیومێنتی نیشتەجێبوون لە کۆندا. (ڤیزا ڕێگەت دەداتێ سەردانی وولاتێک بکەیت. ئەمە دەکرێت مۆرێک بێت لە پاسپۆرتەکەتدا. دۆکیومێنتی نیشتەجێبوون دۆکیومینتێکە ڕێگە دەدات کە بمێنیتەوە لە وولاتەکەدا)
- ئەگەر پێشتر داخل بوویێتی لەیەکێک لە وولاتانی یەکێتی ئەوروپا.
- ئەگەر هەر ئێستا داواکاری پاراستنی نێودەولەتیت پێشکەش کردبێت لە وولاتێکی تری یەکێتی ئەوروپا.
- ئەگەر وولاتێکی تری یەکێتی ئەوروپا دبلۆمایەک یان بڕوانامەیەکی خوێندنی بۆ دەرکردبێتیت.

ئەگەر دەسەلاتداران لەو باوەڕەدا بوون کە وولاتێکی تری یەکێتی ئەوروپا لەوانەیە لێپرسراو بێت بۆ پیاچوونەوەی داواکاریەکەت، زانیاری ووردی زیاتر وەردەگرین لەسەر ڕێکارو ئەرک و مافەکانت.

دەتوانیت زانیاری زیاتر وەربگریت لەناملکەیەکی تردا.

چۆن داواکاریەکەت پیاچوونەوەی بۆ دەکرێت؟

پشکنینی وەرگرتن.

لە هەندێ بارودۆخدا، پیاچوونەوەی پێشووترهەیە بۆ داواکاریەکەت.

ئەم پیاچوونەوەی پێشووترە پێی دەوترێت پیاچوونەوەی وەرگرتن و هەتا 2 مانگ دەخایەنێت.

ئەمە ئەوە دەگەیەنێت کە دەسەڵاتداران یەکەم پشکنینی ئەم شەش پرسیارەی لای خوارەوە دەکەن.

- ئایا پاراستنی نێودەوڵەتی لە وولاتێکی تری یەکێتی ئەوروپا وەرگرتووە؟
- ئایا پێشتر لە وڵاتێکی دەرەوەی یەکێتی ئەوروپا پارێزراوی نێودەوڵەتیت وەرگرتووە کە لەوێ پارێزراوی و دەتوانیت بگەڕێیتەوە؟
- ئایا دەتوانیت وەربگیرێیتەوە لە وولاتێکدا کە تیایدا سەلامەت بیت و داواکارێکەت بۆ پاراستنی نێودەوڵەتی پشکنینی بۆ بکرێت؟
- ئایا داوای پاراستنی نێودەوڵەتی دەکەیت زیاتر لە 7 رۆژ لە دوای وەرگرتنی بڕیاری گەڕانەوە؟
- ئایا دادگای تاوانکاری نێودەوڵەتی یان دادگا گواستنەوەی سەلامەتی بۆ دەستەبەرکردوویت بۆ وولاتێکی دیکە یان دادگای تاوانکاری نێودەوڵەتی یان دادگا لە پرۆسەی ئەنجام دانی ئەوە دایە؟
- ئایا دوای ڕەتکردنەوەی داواکارییەکەت دووبارە داوای پاراستنی نێودەوڵەتیت کردووە بەبێ ئەوەی هیچ برگەیەکی نوێ پێشکەش بکەیت؟ ڕەنگە توخمە نوێیەکان ڕاستی یان بەڵگەی نوێ بن کە نیشانی بدەن کە تۆ پێویستت بە پاراستنی نێودەوڵەتی هەیە

لەوانەیە بانگهێشتی چاوپێکەوتنێک بکرێیت کە ئەم پرسیارانەی تێدا بکرێت. ئەمە پێی دەوترێت **چاوپێکەوتنی وەرگرتن.** لە ماوەی ئەم چاوپێکەوتندا، لەوانەیە پرسیاری ئەوەت لێبکرێت کە بۆ داواکاریت پێشکەش کردووە بۆ پاراستنی نێودەوڵەتی و کە بۆ ناتەوێت بگەڕێیتەوە بۆ وولاتی خۆت.

بە پشت بەستن بە بارودۆخەکەت بە پێی ئەو پرسیارانەی لای سەرەوە:

- دەکرێت داواکارێکەت ڕەت بکرێتەوە، یان
- ڕێکارەکە بەردەوام دەبێت و دەسەڵاتداران پشکنینی ئەوە دەکەن ئەگەر پێویستیت بە پاراستنی نێودەوڵەتی هەبێت.

IND ئاگادارت دەکاتەوە ئەگەر پیاچونەوەی وەرگرتنەکە جێبەجێ بکرێت بەسەر تۆدا و ڕوونکردنەوەی زیاتر دەستەبەر دەکرێت.

پیاچونەوەی داواکاریەکەت

دەسەڵاتداران پیاچوونەوەی ئەوە دەکەن ئەگەر پێویستیت بە پاراستنی نێودەوڵەتی هەبێت.

بانگهێشت دەکرێیت بۆ **چاوپێکەوتنی تایبەتی**

بانگهێشتنامەکە بە شێوەیەکی شەخسی وەردەگریت.ئەم چاوپێکەوتنە لەگەڵ خۆتدا دەکرێت یان، لە حاڵەتی تایبەتی ، لە دوورەوە.

چاوپێکەوتنەکە تۆماری دەنگی دەکرێت.

چاوپێکەوتنەکە دەرفەتێکە بۆت بۆ پێشکەشکردنی ئەو هۆکارانەی وای کردووە داوای پاراستنی نێودەوڵەتی بکەیت بە ووردی و کە بۆ ناتەوێت بگەڕێیتەوە ووڵاتی خۆت.
دەبێت ئامادەی چاوپێکەوتنی تایبەتی ببیت و لەکاتی خۆیدا بگەیت. ئەگەر ئامادەی چاوپێکەوتنە تایبەتیەکە نەبیت بەبێ هەبوونی هۆکارێکی جدی و ڕەوا، ئەوە داواکاریەکەت بە ڕەتکراوە حیساب دەکرێت و کەیسەکەت چیتر پیاچونەوەی بۆ ناکرێتەوە. ئەگەروەڵامی ئەو پرسیارانە نەدەیتەوە لە کاتی چاوپێکەوتنەکەدا بێ هۆکارێکی جدی، داواکاریەکەت هەر بە ڕەت کراوە حیساب دەکرێت.

هەر داواکارێکی پێگەیشتوو بە جیا چاوپێکەوتنی لەگەڵدا دەکرێت.

منداڵەکانیشت دەرفەتی چاوپێکەوتنیان پێ دەدرێت.

لە دوای چاوپێکەوتنی تایبەتی، داواکاریەکەت هەڵسەنگاندنی بۆ دەکرێت. دەسەڵاتداران بڕیار دەدەن کە ئەگەر پاراستنی نێودەوڵەتی وەربگریت یان نا.

لە بارودۆخە تایبەتەکاندا، چاوپێکەوتنی تایبەتی لەوانەیە نەکرێت. دەسەڵاتداران ئاگادارت دەکەنەوە ئەگەر ئەمە بەسەر تۆدا جێبەجێکرا.

پشکنینی تەندروستی

دەکرێت دەسەڵاتداران داوات لێ بکەن پشکنینێکی تەندروستی ئەنجام بدەیت سەبارەت بە نیشانەکانی تاوان کاری لە کۆندا یان ئازاردانی جددی. پشکنینەکە بێ بەرامبەرە و داوات لێ دەکرێت ڕەزامەندی خۆتی لەسەر بێت.

ئاگاداری ئەنجامەکانی پشکنینەکە دەکرێیتەوە، کە لەبەر چاو دەگیرێت لە هەڵسەنگاندنی داواکاریەکەتدا. ئەگەر هیچ پشکنینێک داوانەکرابوو لەلایەن دەسەڵاتدارانەوە، لەوانەیە داوای پشکنینەکەت لێ بکرێت لەسەر حیسابی خۆت.

چۆن بڕیار لەسەر داواکاریەکەت بۆ پاراستنی نێودەوڵەتی وەردەگریت؟

بڕیارێکی نووسراو ڕاستەوخۆ دەدرێت بە تۆ یان بە ڕاوێژکاری یاسایی خۆت، ئەگەر بڕیارێکت هەبێت. بە زمانێک کە لێی تێدەگەیت لە ئەنجامی بڕیارەکە ئاگادار دەکرێیتەوە.ئەگەر بڕیارەکە نەرێنی بوو، هۆکارەکانی ئەمە لە بڕیارەکەدا ڕوون دەکرێنەوە، بڕیارێکت پێدەگات کە تێیدا هاتووە کە دەبێت بگەڕێیتەوە بۆ وڵاتی خۆت.

ئەگەری تێهەڵچوونەوە

ئەگەر ڕازی نەبوویت بە بڕیارەکە، دەتوانیت تێهەڵچوونەوەی بۆ بکەیت. ئەمە ئەوە دەگەیەنێت کە دادگا پێداچوونەوە بە بڕیارەکە دەکات. دەتوانیت داوای ڕاوێژکارێکی یاسایی بێ بەرامبەر بکەیت بۆ یارمەتیدانت لە تێهەڵچوونەوە لە بڕیارەکە.

لە ڕێکاری سنووری پەنابەریدا، ڕێگەت نادرێت کە بمێنیتەوە لە وڵاتەکەدا لە کاتی ڕێکاری تێهەڵچوونەوەکەدا تا دادگا ڕێگەی دەدات.

دەتوانیت داوا بکەیت کە ڕێگەت بدرێت بمێنیتەوە لەکاتی ڕێکاری تێهەڵچوونەوەکەدا.

پێویستە تێهەڵچوونەوەکەو داواکاریەکە پێشکەش بکەیت بۆ ئەوەی بمێنیتەوە لە ماوەیەک کاتی دیاریکراودا کە لە بڕیارەکەدا نووسراوە. زانیاری ووردی زیاتر وەردەگریت سەبارەت بەمە ئەگەر بڕیاری نەرێنی وەربگریت.

ئەگەر مافی مانەوەت نەبوو بە هۆکاری تر، دەبێت هۆڵەندی جێبهێڵیت لەو بەروارەی دیاری کراوە. ئەگەر بە وویستی خۆت شوێنەکەت جێنەهێشت، ڕەنگە ناچار بیت بگەڕێیتەوە.

مافەکانت چین؟

مافی وەرگرتنی یارمەتی پێشوازی و خزمەتگوزارێکانت هەیە کاتێک چاوەڕێی بڕیاریت لەسەر داواکاریەکەت بۆ پاراستنی نێودەوڵەتی.

وەکو داواکارێک، لە بنەڕەتدا تۆ مافی:

- مانەوە لە وڵاتی لێپرسراو لە پیاچوونەوەی داواکاریەکەت، لە شوێنێکی دەست نیشانکراو لە سنوورەکە، تا ئەو کاتەی پیاچوونەوەکە تەواو دەبێت، و
- بۆ وەرگرتنی یارمەتی پێشوازی و خزمەتگوزاری.

دەتوانیت زانیاری سەبارەت بە یارمەتی پێشوازی و خزمەتگوزاریانەی وەریدەگریت لە نامیلکەیەکی جیادا بدۆزیتەوە.

مافی وەرگرتنی وەرگێڕانت هەیە

ئەگەر قسەت نەکرد هۆڵەندی، وەرگێڕێک یارمەتی پەیوەندیکردنت دەدات لەگەڵ دەسەڵاتدارانداا لە کاتی تۆمارکردن و نارنی داواکارێکە هەروەها لە کاتی چاوپێکەوتنە تایبەتەکەتدا. وەرگێڕەکە بێ بەرامبەرە.

وەرگێڕەکە بێ لایەنە، بە مانای ئەوەی لەسەر هیچ لایەنێک ناکاتەوە. ئەوان ڕێز لە نهێنی دەگرن و هیچ شتێک بڵاوناکەنەوە کە دەیلێیت لە دەرەوەی دەسەڵاتدارە پەیوەندیدارەکاندا.

وەرگێڕەکە هیچ کاریگەریەکی نیە لەسەر بڕیاری داواکاریەکەت.

دەست بەجێ ئاگاداری دەسەڵاتداران بکەرەوە ئەگەر لە وەرگێڕەکە تێنەگەیشتیت یان ئەگەر هەستت کرد وەرگێڕەکە بێ لایەن نیە.

دەتوانیت داوای وەرگێڕی ئافرەت یان پیاو بکەیت و چاوپێکەوتنکارێک بۆ چاوپێکەوتنە تایبەتەکەت، ئەگەر ئەمە یارمەتی ئەوەت دەدات کە بە تەواوی هەستەکانت دەربڕیت.

بە پشت بەستن بە هۆکارەکانت و ئەگەر بەردەست بوونی هەبێت، داواکاریەکەت جێبە جێ دەکرێت.

دەتوانیت ڕاوێژ بە ڕاوێژکارێکی یاسایی (پارێزەر) ێک بکەیت

ڕاوێژکاری یاسایی کەسێکە یارمەتی یاسایی تایبەت و نوێنەرایەتی دەستەبەر دەکات بۆت بۆ مامەڵەکردن لەگەڵ دەسەڵاتداراندا. ڕاوێژکاری یاسایی سەربەخۆیە لە دەسەڵاتداران و بەرژەوەندیکانت دەپارێزێت. ڕاوێژکاری یاسایی دەتوانێت یارمەتیت بدات لەگەڵ داواکاریەکەت بۆ پاراستنی نێودەوڵەتی، لەگەڵ ڕێکارەکانی پەنابەری، لەگەڵ پەیوەندیکردنی فەرمی و دەتوانن بمێننەوە لەگەڵت لە کاتی چاوپێکەوتنە تایبەتەکەدا.

مافی خۆتە کە ڕاوێژ بە ڕاوێژکارێکی یاسایی بکەیت لە هەر هەنگاوێکی ڕێکارەکانی پەنابەریدا بێت لەسەر حیسابی خۆت.

ڕاوێژکاری یاسایی لە کاتی پێشکەشکردنی داواکارییەکەتدا بەبێ بەرامبەر ئامادە دەکرێت.

ئەگەر ڕاوێژکارێکی یاسایی دیاریکراوت پێ باشترە، ووردەکاریکانی پەیوەندیکردنی بدە بە دەسەڵاتداران.

ووردەکاریکانی ڕاوێژکارە یاساییەکە هاوبەش بکە لەگەڵ دەسەڵاتداراندا بۆ ئەوەی ئاگادار بن سەبارەت بە داواکاریەکەت.

دەتوانیت پەیوەندی بکەیت بە دەزگای پەنابەری نەتەوە یەکگرتووەکان (UNHCR)یان ڕێکخراوەکانی تر.

دەتوانیت پەیوەندی و پەیوەندیکردن لەگەڵ UNHC و ڕێکخراوە هاوبەشەکانیان بکەن لە هەر هەنگاوێکی ڕێکارەکانی پەنابەریدا بێت.

UNHCR ماف و بەرژەوەندییەکانی پەناخوازان و پەنابەران دەپارێزێت. UNHCR و ڕێکخراوە هاوبەشەکانیان هەروەها زانیاری و یارمەتی دەستەبەر دەکات بۆ پەناخوازان.

ووردەکارێکانی پەیوەندیکردن و زانیاری UNHCR لەسەر ڕێکاری پەنابەرێکە دەتوانیت لە وێب پەیجی UNHCR بدۆزیتەوە https://help.unhcr.org

هەروەها ڕێکخراوێک بۆ هاوکاریکردن بۆ پەنابەران (VWN) زانیاری و هاوکاری پێشکەش دەکات. بۆ زانیاری زیاتر سەردانی www.refugeehelp.nl بکەن.لەوانەیە زانیاری و یارمەتی بێ بەرامبەرت بۆ دەستەبەر بکات.

دەتوانیت پەیوەندی بە هەر ڕێکخراوێکەوە بکەیت کە ڕاوێژکاری یاسایی یان ڕاوێژکاری تر دەستە بەر دەکات بۆ داواکاران.

ئەرکەکانت چین؟

پابەند بوون بە یاساکانی وڵاتەکەوە

بمێنەرەوە لەو وڵاتەی کە داواکاریەکەت پێشکەش کردووە بۆ پاراستنی نێودەوڵەتی.

هەوڵ مەدە بچیتە وڵاتێکی دیکەی یەکێتی ئەوروپا.
ئەو شوێنەی پێیان ووتوویت تیایدا بمێنەرەوە جێی نەهێڵیت.
ڕێگە پێدراویت بچیتە وڵاتێکی دیکەی یەکێتی ئەوروپا ئەگەر مۆڵەتت پێدرابوو بۆ کردنی ئەوە لەلایەن دەسەڵاتدارانەوە.

دڵنیابە دەسەڵاتداران دەتوانن بگەنە دەستت و کە دەتوانیت کاتەکانت بپارێزیت.

دەبێت خۆت ئامادەی هەموو کاتی چاوپێکەوتنەکان بیت هەر کات داوات لێکرا لە لایەن دەسەڵاتدارانەوە. دەبێت لەکاتی خۆیدا لەوێ بیت. ئەگەر نەتوانی ئامادەی چاوپێکەوتن بیت بە هۆی هۆکارێکی جددی، دەست بەجێ ئاگاداری دەسەڵاتداران بکەرەوە و هۆکارەکەی ڕوون بکەرەوە.

هاوکاریکردنی تەواوی دەسەڵاتداران

ئەگەر داواکرا، دەبێت ئەمانەی لای خوارەو ئەنجام بدەیت:

- ووردەکاریە تایبەتەکانت دەستەبەر بکە.

- دابین کردنی دۆکیومێنتەکانی پێناسەکردن. ئەگەر پێت نەبوون، هۆکارەکەی ئاشکرا بکە.

- وێنەو پەنجا مۆرت وەردەگیرێن.

- ناردنی داواکاریەکەت لە بەروارو شوێنی دیاریکراودا.
- ئامادەبوونی چاوپێکەوتنی تایبەتی و وەڵامدانەوەی پرسیارکان لە کاتی چاوپێکەوتنەکەدا.

- ڕازی بوون کە پشکنینت بۆ بکرێت لەگەڵ شت و مەکەکاندا، ئەگەر دەسەڵاتە پەیوەندیدارەکان داوایان کرد. پشکنینەکە تەنها لەو شوێنانەدا ڕوودەدات کە پێویست و ڕەوا بێت. دەسەڵاتدارەکە هۆکارەکانی پشکنینەکە ڕوون دەکاتەوە. پشکنینەکە ئەنجام دەدرێت لە لایەن کەسێکەوە لە هەمان ڕەگەزی وەکو خۆت و بەشێوەیەک ئەنجام دەدرێت کە کەرامەتت پارێزراو بێت.

ڕاستیەکان بڵێ

ئەوەی کە دەیڵێیت زۆر گرنگە بۆ متمانە پێکردنی داواکاریەکەت. ئەمە لەبەر ئەو هۆیە کە دەبێت ڕاستگۆ بیت و زانیاری تەواوو دروست بدەیت سەبارەت بە پێناسەت، وولاتی ڕەسەنت، ئەو هۆکارانەی کە وایکرد وولاتی خۆت جێبهێڵێت و بۆ ناتەوێت بگەڕێیتەوە بۆ ئەوێ.

لەوانەیە هەموو شتێکت بیر نەبێت لەبەر ئەوە دەکرێت نەتوانیت وەڵامی هەموو پرسیارێک بدەیتەوە. لەم حاڵەتەدا، داهێنان بۆ وەڵامەکان مەکە تەنها ڕوونی بکەرەوە کە بیرت نیە.

ووردەکاریی پەیوەندیکردنی ڕاست و بەردەست دەستەبەر بکە

دەبێت دەسەڵاتداران بتوانن پێت بگەن سەبارەت بە داواکاریەکەت بۆ پاراستنی نێودەوڵەتی.

ئەگەر ئیمەیڵ یان ژمارەی تەلەفۆنت گۆڕا، ئاگاداری دەسەڵاتداران بکەرەوە دەست بەجێ.

هەموو زانیاری و دۆکیومینتەکانت پێشکەش بکە کە پاڵپشتی دەکات لە داواکاریەکەت بۆ دەسەڵاتی پەنابەران و پۆلیسی شاهانە

ئەگەر دۆکیومێنتی پێناسەت هەبوو، دەبێت بە زووترین کات پێشکەشیان بکەیت.

دەبێت هەر زانیاریەک و دۆکیومێنتێکی تر پێشکەش بکەیت کە دەکرێت یارمەتی دەسەڵاتداران بدات بۆ بریاردانی وولاتی لێپرسراو لە پیاچوونەوە داواکاریەکەت یان بۆ گەڵسەنگاندنی داواکاریەکەت.
دەکرێت ئەو دۆکیومێنتانە بۆ نموونە، پاسپۆرتێک، بڕوانامەی هاوسەرگیری، سجلی خێزان، کارتی پێناسەی سەربازی، بەڵگەی دامەزرانن، کارتی ئەندامێتی پارتێکی سیاسی، بڕوانامەکان، ڕاپۆرتی پۆلیس و دادگا، وێنەو دۆکیومێنتە سایکۆلۆژی و پزیشکێکان.

پێویست ناکات دۆکیومێنتەکانت پێشکەش بکەیت کە تەنها زانیاری گشتی تێدایە سەبارەت بە وولاتەکەت. دەسەڵاتدارانی پەنابەری ئاگاداری بارودۆخەکەن لە وولاتەکەتدا.

دەبێت هەموو زانیاری و دۆکیومینتەکانت پێشکەش بکەیت بە زووترین کات کاتێک داواکاریەکەت دەنێریت. ئەگەر یەکسەر دۆکیومێنتەکان ئامادە نەبوون، دەکرێت هەر ئامادەبوو یەکسەر بیان نێریت، لە کاتی چاوپێکەوتنی تایبەتەکەتدا تا ئەوکاتەی بڕیار لەسەر داواکاریەکەت دەکرێت دەتوانرێت ئەمە لە کاتی دانیشتنەکەتدا یان لە ڕێگەی پارێزەرەکەتەوە ئەنجام بدرێت. پێش ئەوەی بڕیارێک سەبارەت بە داواکارییەکەت بدرێت بەڵگەنامەکانت پێشکەش بکە.

دەبێت کۆپی ئەسڵی دۆکیومێنتەکان پێشکەش بکەیت، ئەگەر توانرا. نابێت هیچ دۆکیومێنتێکی پێناسەکردن بدڕێنیت یان فڕیان بدەیت. نابێت هیچ دۆکیومێنتێکی پەیوەندیدار ڕابگریت. هەرگیز نابێت دۆکیومێنتی ساختە یان تەزویر کراو پێشکەش بکەیت.

ئەگەر کرا، و تا ئەو ڕادەیەی کە ئەمە مەترسی دروست نەکات، داوا لە هاورێیان و خزم و کەس و کار بکە کە دۆکیومێنتەکانت بۆ بنێرن.

ئەو دەرئەنجامانە چین ئەگەر پابەند نەبوویت بە ئەرکەکانەوە؟

ڕێکارەکانی پەنابەرێکەت دەوەستێنرێت.

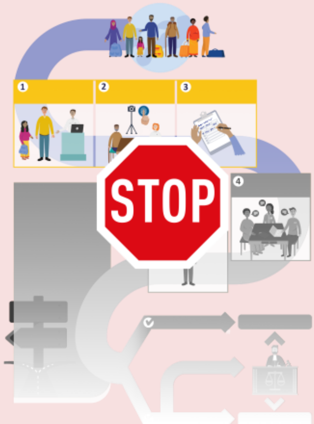

ئەمە کاتێک ڕوودەدات ئەگەر یەکێک لەمانەی لای خوارەوە ڕەت بکەیتەوە:

- دەستەبەرکردنی زانیاری کاتێک داوات لێ بکرێت.
- وەرگرتنی پەنجە مۆرو وێنەی فۆتۆگرافی
- ناونیشانەکەت دابنێ
- وەڵامی پرسیارەکان بدەرەوە لە میانەی چاوپێکەوتنە تایبەتەکەتدا.

هەروەها ڕوودەدات ئەگەر:

- داواکاریەکەت نەنێریت لەو کاتەی دانراوە بۆی بەبێ هەبوونی هۆکارێکی جددی.
- ئامادەنەبوونت لە چاوپێکەوتنی تایبەتەکەدا بەبێ هەبوونی هۆکارێکی جددی.
- ڕاپۆرت نەدان بە دەسەڵاتداران کاتێک داوات لێ بکەن.
- جێهێشتنی ئەو شوێنەی بۆیان دانابوویت کە بمێنیتەوە تیایدا.
- دەسەڵاتداران نەتوانن بگەن پێت.
- جێهێشتنی وولاتەکە.

داواکاریەکەت **دەکشێنرێتەوەو ڕەت دەکرێتەوە.**
ئەمە بە مانای ئەوە دێت لەوانەیە پێگەی خۆت لە دەست بدەیت وەکو داواکارێک بۆ پاراستنی نێودەوڵەتی و هەموو مافە پەیوەندیدارەکان.

هەروەها دەتوانیت داواکاریەکەت بکشێنیتەوە لە هەر کاتێکدا بێت لە ماوەی ڕێکارەکانی پەنابەریدا، بۆ نموونە، لەبەر ئەوەی بڕیارت داوە بگەڕێیتەوە وولاتی خۆت. لەم حاڵەتەدا، پێگەکەی خۆت لەدەست دەدەیت وەکو داواکاری پاراستنی نێودەوڵەتی.

لەوانەیە هەندێ جۆری یارمەتی پێشوازی و هەندێ خزمەتگوزاری کەم بکریتەوە یان ڕەت بکرێتەوە.

لە هەندێک بارودۆخدا، دەزگای ناوەندی بۆ پێشوازیکردن لە پەناخوازان (COA) یان ڕێکخراوێکی دیکەی پێشوازیکردن لەوانەیە بڕیار بدات کە هەندێک جۆری پشتگیری پێشوازی یان هەندێک خزمەتگوزاری پێشوازی سنووردار بکات یان ڕابگرێت. ئەم دەزگایانە دوای هەڵسەنگاندنی بارودۆخی تۆ بە نووسراو لە بڕیارێکی لەو شێوەیە ئاگادارت دەکەنەوە.دەتوانن زانیاری زیاتر لەسەر ئەم بابەتە لە بروشورێکی جیادا بدۆزنەوە.

لەوانەیە داواکاریەکەت بەشێوەیەکی نەرێنی کاریگەر ببێت

ئەگەر زانیاری چەواشەکاری یان هەڵەت دەستەبەر کرد کە پەیوەندی بە پێناسەکەتەوە یان بە داواکاریەکەتەوە هەبوو ، یان ئەگەر دۆکیومێنتەکانت دڕاند یان تەزویر کرد، لەوانەیە ئەمە کاریگەریەکی نەرێنی دروست بکات. لەسەر داواکاریەکەت. لەوانەیە داواکاریەکەت ڕەت بکرێتەوە و پاراستنی نێودەوڵەتی بەدەست نەهێنیت.

دەتوانرێت پاراستنی نێودەوڵەتیت لێبسەنرێتەوە ئەگەر دەسەڵاتداران دوایی بۆیان دەرکەوت کە ڕاستیت نەوتووە لە ماوەی ڕێکارەکانی پەنابەریدا.

یارمەتی تایبەت وەردەگریت ئەگەر پێویستت پێ بوو

دەبێت دەست بەجێ ئاگاداری دەسەلاتداران بکەیتەوە ئەگەر هەر یارمەتیەکی تایبەتت پێویست بوو. ئەم پێداویستیانە لە چەند بارودۆخێکی جیاوازدا سەرهەڵئەدات وەک سک پڕی، نەخۆشی یان تووش بوونی حاڵەتی سایکۆلۆژی، توندوتیژی سێکسی و جەستەیی.

دەسەڵاتداران بارودۆخەکەت هەڵدەسەنگینن و لەوانەیە یارمەتی زیاتریشت بۆ دەستە بەر بکەن بە مەبەستی ئاسانکردنی بەشداریکردنت لە ڕێکارەکانی پەنابەریدا. بۆ نموونە، لەوانەیە ستافی شارەزا تەرخان بکەن بۆ کەیسەکەت یان درێژی ڕێکاری پەنابەریت ڕێک بخەن.

چی دەبێت ئەگەر بتەوێت بگەڕێیتەوە وولاّتی خۆت؟

لە هەر کاتێکدا لە ماوەی ڕێکارەکانی پەنابەریدا، دەتوانیت بریا بدەیت بۆ گەڕانەوە بە وویستی خۆت بۆ:

- وولاّتی خۆت یان
- وولاّتێکی ترانزێت یان وولاّتێکی لایەنی سێهەم، ئەگەر مافی ئەوەت هەبوو بیکەیت.

ئەگەر بڕیارت دا بە وویستی خۆت بگەڕێیتەوە، ڕێکارەکانی پەنابەرێکەت.دەوەستێنرێت و چی تر مافی مانەوەت نامێنێت لە هۆڵەندی

ئەگەر دەتەوێت بە ئارەزووی خۆت بگەڕێیتەوە، تکایە لە ڕێگەی www.iom-nederland.nl پەیوەندی بە ڕێکخراوی نێودەوڵەتی کۆچەوە بکە. یانیش پەیوەندی بە خزمەتگوزاری گەڕانەوە و ڕۆشتن (DTenV)بکە. DTenVدەزگای حکومییە کە بەرپرسیارە لە گەڕانەوە و دەتوانێت هاوکاریت بکات لە ڕۆشتنت لە هۆڵەندا. ئایا دەتەوێت زیاتر بزانیت کەی دەبێت بڕۆن و چ بژاردەیەک لەبەردەستدایە؟ پاشان تکایە سەردانی www.dienstterugkeerenvertrek.nl/support بکەن. دەتوانن ڕێنمایی و هاوکاری وەربگرن بۆ گەڕانەوەی سەلامەت و یاسایی.

دڵنیا بوونەوە لە وەرگرتنی زانیاری

بەرپرسێک داوات لێ دەکات کە پشتڕاستی ئەوە بکەیەتەوە کە ئەم زانیارییەت پێ گەیشتووە. ئەگەر شتێک تینەگەیشتیت یان ئەگەر پرسیاری ترتان هەبوو، دەتوانن هەمیشە پرسیار بکەن.

تێبینێکانم

Immigratie- en Naturalisatiedienst
Ministerie van Justitie en Veiligheid

euaa
EUROPEAN UNION
AGENCY FOR ASYLUM

ئەم بڕۆشەرە تەنها بۆ مەبەستی زانیارییە. خۆی لە خۆیدا هیچ ماف یان بەرپرسیارێتییەک نابەخشێت. ئاژانسی یەکێتیی ئەورووپا بۆ پەنابەری (EUAA) ناوەڕۆکی سەرەکیی ئەم نووسراوەی دابین کردووە، و بەرهەمهێنانەوە یان دەستکاریکردنی ئەم بڕۆشەرە لەلایەن EUAA تەنها بۆ وڵاتانی ئەندامی یەکێتیی ئەورووپا ڕێپێدراوە. EUAA هیچ بەرپرسیارێتییەک یان گرتنەئەستۆیەک ناگرێتە ئەستۆ پەیوەست بە وردێتی، ناوەڕۆک، تەواوێتی، یاسایی بوون یان جێمتمانەیی ئەو زانیارییەی کە لەلایەن وڵاتانی یەکێتیی ئەورووپا یان هەر لایەنێکی سێیەمی بەرپرسی تر خراوەتە ناو ئەم بڕۆشەرەوە. نە EUAA هیچ کەسێک کە لە جیاتی EUAA لێپرسراونییە لە بەکارهێنانی ئەو زانیاریانەی لەم نامیلکەیەدا دەیدۆزیتەوە.

© ئاژانسی یەکێتیی ئەورووپا بۆ پەنابەری، 12 juni 2026